

Suksessen «Made in Norway» er i fare

Sterke krefter vil avslutte satsingen på «Made in Norway», og heller styrke kaldblodsavl. Vi tror det er en dårlig strategi for norsk travsport.

Når vi i Travavl.no snakker med folk på travbanen, og andre interesserte, er de stolte over at norske «Made in Norway»-hester vinner store løp med internasjonal konkurranse. De er stolte over bane- og norgesrekorder, og over å se nye, flotte norskfødte unghester i banen.

Når vi snakker med oppdretterkolleger forteller de oss at det er tøft, både økonomisk og med bekymringene de har for dyrene som de passer dag og natt, spesielt nå når det er føllinger på gang. Men de gir seg ikke, fordi de ser at det er mulig å nå helt til topps.

Når vi snakker med kaldblodsfolk på grasrota blir de lei seg når de hører at satsingen på «Made in Norway» ligger an til å bli svekket. Også de blir stolte over norske seirer, norske pallplasser i Prix d'Amérique, VM-gull og sølv, og over innslag med trav i Sportsrevyen. Prestasjoner i verdensklasse øker interessen for travsporten generelt, og er bra for alle i sporten, hører vi.

Mange av oss som driver varmblodsavl, har også kaldblodshester. Dette gjør at vi kjenner utgiftene, markedet og konkurransesituasjonen fullt ut for begge raser. Dette gjelder også for oss i styret i varmblodsorganisasjonen Travavl.no.

TOM ERIKS FORTVILTE BØNN

Vi husker alle Tom Erik Solbergs fortvilte svar i intervjuet etter at svenskene for drøyt ti år siden vant alt i et Unionstrav.

– Jeg er lei av å være i veien for de andre i banen, sa Tom Erik.

Det ble en vekker for hele sporten, og alle skjønnet at noe måtte gjøres for å lage bedre norske varmblodshester.

Som leder i Travavl.no og oppdretter i liten skala, har jeg hatt gleden av å være med på hele denne reisen. Først som medlem i Avlskomiteen i DNT, i arbeid med DNTs strategiplaner og som medlem av flere utvalg. Som varamedlem til DNT-styret var jeg også med på vedtaket i Stavanger i juni 2009 der varmblodspakka ble banket. DNT-styret den gang ble ledet av den vidsynte kaldblodsmanden Nils Dagestad.

Framgangen til norske varmblodshester var allerede på gang, og ble ytterligere styrket gjennom disse bedre rammebetingelsene. Satsingen ble finansiert av ubrukte oppdretterpenger som utenlandskfødte hester genererte, men ikke fikk utbetalt siden oppdretterpenger er et nasjonalt ansvar.

Aldri før har vi sett synergien mellom godt politisk håndverk og topp praktisk, faglig arbeid være mer vellykket. Ambisjonene ble løftet, kunnskapene delt og seminarer avholdt. Oppdretterne har brukt den bedre økonomien til å investere i bedre avlsmateriell, og gode hingster er brukt. Resultatene har kommet. «Made in Norway» har levert igjen og igjen, tross utfordringer og etter hvert sterke motkrefter. Vi har sett Knut Weum og Svein Morten Buer med stolte blikk og brede smil etter triumfer i Paris.

I årsdebuten som 5-åring spurtet Support Justice ned Digital Ink i Ina Scots Åra på Mantorp i Sverige. I vindersirkelen etterpå snakket kusk og trener Geir Vegard Gundersen, på klingende norsk, om «Made in Norway». Det var her uttrykket fikk sin renessanse igjen – og «Made in Norway» har siden levert flere fremragende prestasjoner utaskjærs.

Foto: www.stallt.se/Adam Ström

BÅDE KALD- OG VARMBLODS MANGLER 70 FØLL

DNT, som også er oppdretternes organisasjon, har en strategiplan som løper til 2020 – Trav 2020. Antall fødte føll er en bra måte å ta temperaturen på oppdretternes tro på framtiden. I forhold til fødte føll i 2018 er det nedfelte målet i Trav 2020 at tallet på både varm- og kaldblodsføll skal øke med 70 føll fra 2018 til 2020.

Det er altså en slags balanse mellom rasene, til tross for at det ble født 650 kaldblodsføll i 2018, mot bare 551 varmblodsføll samme år. Føllene neste år kommer etter bedekninger i 2019.

Hvilke signaler er det som skal få varmblodsoffdretterne til å bedekke mer enn 100 ekstra hopper i år for å lage disse 70 føllene?

De nevnte motkreftene til varmblodssatsingen målbæres dessverre av folk i styret i Veikle Balder, med leder Fredrik Eng i spissen. De har et stykke på vei fått med seg DNT-leder Knut Weum. Fredrik Eng sier rett ut at han beklager at satsingen på varmblodshestene ble gjort. I TGN brukte han nylig et ord som «bisarr» om hvor dårlig kaldblodsrasen har det. Nestlederen hans, og ett av styremedlemmene, sitter på taburetter i Avlskomiteen som nå skal komme opp med forslag til nye rammebetingelser. Der er også Eng og undertegnede invitert med, sammen med Tron Gravdal.

DNT HAR ANSVAR BEGGE VEIER

Når en så vellykket satsing som «Made in Norway» av noen ønskes avsluttet, så er det selvsagt en krevende, politisk øvelse for DNT. Knut Weum bruker gjerne anledninger til å snakke fram vårt ansvar for den særnorske kaldblodsrasen. Han snakker om at han leter etter penger til et avlsfond for kaldblodshesten, og han står bak styrevedtaket der mandatet til denne arbeidsgruppen som skal se på nye regler for oppdretterpengene. En viktig premisse er at det er «et mål at skjevheten mellom rasene skal utjevnes». Denne skjevheten handler etter det gamle DNT-styrets mening om at dyktige varmblodshester henter ut mer oppdretterpenger enn kaldblodshestene.

Sagt på en annen måte synes det viktigere at kaldblods- og varmblodshestene får like mye oppdretterpenger i Norge, enn at vi skal fortsette å satse på varmblodshestene. Kuttet til de norske varmblodsoffdretterne, som vil frata oss mulig-

heten til å satse videre i den internasjonale konkurransen, er i betydelig grad tenkt brukt på oppdretterpenger til kaldblodshester som starter i Sverige.

VIL KUTTE 4,5 MILLIONER FRA VARMBLODS

Veikle Balder sier det rett ut i sitt forslag: 12 prosent av premiematrisen til oppdretterpenger for kald- og varmblodshestene i Norge, resten skal til 12 prosent for utenlandsstartene. Konsekvensene utregnet på grunnlag av 2018-tall viser da at norske kaldblodsoffdrettere ville bidratt med 0,5 million, og varmblodsoffdretterne med 4,5 millioner for å styrke oppdretterpenger utland i Veikle Balders forslag.

Når vi vet at eksempelvis for 2016-årgangen kostet føllavgifter for alle kaldblodshestene 11 millioner, og varmblodshingstene som ble brukt kostet 22 millioner, så sier det seg selv at et sånt

radikalt forslag vil få store konsekvenser. Det er grenser for hvor store tap norske varmblodsoffdrettere kan risikere. Løpshestene i begge raser tjente nesten på krona det samme i 2018.

I tillegg kommer virkningen av signalene om at vår helhjertede satsing på «Made in Norway» ikke lenger er ønsket. Knut Weum snakket på generalforsamlingen varmt om å importere løpshester. Han tillot i 2018 også at det ble kjørt 38 færre V75-løp for norskfødte varmblodshester enn det Sportsplanen for 2017-2022 garanterer. Dette på tross av gode innmeldinger til grunn- og bronsedivisjonen. Kombinert med styrets bestilte kutt i oppdrettersatsen er dette tydelige signaler på en retning som slett ikke harmonerer med vedtatt strategiplan. Der slås det fast at vi fortsatt skal satse på å hevde oss internasjonalt.

TRAVAVL.NO: - FORDEL BYRDENE

Travavl.nos forslag til å finne oppdretterpenger til utlandsstartene tar vare på satsingen på «Made in Norway». Forslaget balanserer og fordeler ulempe på alle. Når byrdene fordeles på alle blir det ikke så tungt for den enkelte. Forslaget gir oppdrettere av alle hester som starter i utlandet en nødvendig bonus for sitt arbeid.

Også vårt forslag vil gi kaldblodsoffdretterne mest penger, siden kaldblodshestene henter mest premier i utlandet. Forskjellen på forslagene er at det i vårt forslag skjer innenfor rimelighetens grenser. Det er der vi trenger å være.

Folk på grasrota, som vi snakker med, mener at det ikke er klokt å satse på bare kaldblodshesten i Norge. Vi trenger to raser som hevder seg i konkurransen de møter, både den skandinaviske konkurransen for kaldblodshestene, og den internasjonale konkurransen for varmblodshestene. I dag biter begge raser godt fra seg.

KALDBLODS HAR NYTTE AV GODE VARMBLODS

Et gammelt, godt ordtak sier: «If it ain't broke – don't fix it».

En norsk travsport med mest kaldblodshester, og noen varmblodshester av laber kvalitet, er ikke bærekraftig. Hverken interessen for travet, viljen til hesteeierskap, rekrutteringen eller spillet vil utvikle seg rett vei.

DNT ivaretar derfor kaldblodshesten best hvis de også fortsatt sørger for et fortsatt sterkt varmblodsoffdrett.

Vi som elsker hele travsporten ber DNT-styret vise seg ansvarlige når de politiske virkemidlene skal fastsettes. Sørg for at dere bidrar til å nå travsportens strategiske mål.

« Det ble en vekker for hele sporten, og alle skjønnet at noe måtte gjøres for å lage bedre norske varmblodshester »